

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä tammikuuta 2018

83/2018

Maa- ja metsätalousministeriön asetus matalapatogeenisen lintuinfluenssan vastustamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) sekä eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 29 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltaisala

Tätä asetusta sovelletaan siipikarjassa ja muissa vankeudessa pidettävissä linnuissa esiintyvän matalapatogeenisen lintuinfluenssan vastustamiseen.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *matalapatogeenisella lintuinfluenssalla* vastustettavista eläintaudeista ja niiden luokittelusta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (843/2013) 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettua tartuntaa;
- 2) *muilla vankeudessa pidettävillä linnuilla* lintuja, joita ei eläintautilain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan lueta siipikarjaan mutta joita pidetään vankeudessa esityksiä, näyttelyitä, kilpailuja, kasvattamista, myyntiä, lajien säilytystä tai muuta tarkoitusta varten;
- 3) *siitosmunilla* siipikarjan ja muiden vankeudessa pidettävien lintujen munia, jotka on tarkoitettu haudontaan; sekä
- 4) *untuvikoilla* alle 72 tunnin ikäistä siipikarjaa

2 luku

Toimenpiteet epäiltäessä matalapatogeenista lintuinfluenssaa

3 §

Eläintautiepäilyn vuoksi suoritettava tutkimus

Valvontaviranomaisen on eläintautilain 20 §:ssä tarkoitetun pitopaikkakäynnin yhteydessä kerättävä lintujen päivittäistä kuolleisuutta, rehun- ja vedenkulutusta sekä munantuotantoa koskevat tiedot vähintään seitsemännestä kliinisten oireiden ilmenemistä edel-

tävästä päivästä lähtien. Tiedot on toimitettava aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvalisuusvirastolle. Linnut on tarkastettava ja niistä otettavat näytteet on tutkittava laboratoriokokein lintuinfluenssan varalta.

4 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos kyseessä on matalapatogeenista lintuinfluenssaa koskeva virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

1) velvoitetaan sen lisäksi, mitä siipikarjan ja eräiden muiden lintujen tunnistamisesta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (867/2010, tunnistusasetus) säädetään linnuista pidettävästä pitopaikkakohtaisesta luettelosta, luetteloimaan pitopaikassa olevat muut linnut ja nisäkkäisiin lukeutuvat koti- ja lemmikkieläimet sekä täydentämään luetteloa päivittäin siten, että siitä käy riittävällä tarkkuudella ilmi elossa olevien, kuolleiden, sairastuneiden ja todennäköisesti tartunnan saaneiden eläinten lukumäärä.

2) velvoitetaan luetteloimaan ryhmittäin, kuinka paljon lihaa, munia, höyheniä, lantaa, rehua ja kuivikkeita pitopaikan varastossa säilytetään;

3) kielletään lintujen ja muiden kotieläinten sekä siitosmunien tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;

4) velvoitetaan pitämään siipikarja ja muut vankeudessa pidettävät linnut sisätiloissa;

5) kielletään raatojen, siipikarjan lihan, munien, höyhenten, rehujen, lannan ja käytetyn pehkun sekä muiden lintuinfluenssaa mahdollisesti levittävien aineiden tai välineiden vieminen pois pitopaikasta;

6) kielletään henkilöiden päästäminen pitopaikkaan muissa kuin välttämättömissä tapauksissa tai taudin vastustamiseen liittyvistä syistä sekä henkilöiden muu kuin välttämättömän liikkuminen ja ajoneuvojen siirtäminen pitopaikasta toiseen lintujen pitopaikkaan ennen kuin pitopaikasta poistumisesta on kulunut vähintään kaksi vuorokautta;

7) velvoitetaan huolehtimaan henkilöiden varusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä; sekä

8) velvoitetaan pitämään koirat kytkettyinä ja estämään lemmikkieläinten ja luonnonvaraisten lintujen pääsy eläinsuojiiin sekä toteuttamaan tarvittavia jysijöiden ja hyönteisten hävittämistoimenpiteitä.

5 §

Päätöksestä poikkeaminen

Eläintautilain 23 §:n 3 momentin nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 4 §:n 3–6 ja 8 kohdassa tarkoitettua kiellosta tai toimenpiteestä.

Edellytyksenä poikkeuslupan myöntämiselle munien toimittamista koskevasta kiellosta on, että munat toimitetaan:

1) hävitettäväksi; tai

2) elintarvikelain (23/2006) mukaisesti hyväksyttyyn munatuotteita valmistavaan tai käsittelevään laitokseen ja että poikkeusluvassa munat määrätään käsiteltäviksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II olevan XI luvun mukaisesti sekä siirrossa ja käsittelyssä noudatettavaksi yhteisön toimenpiteistä lintuinfluenssan torjumiseksi ja direktiivin 92/40/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2005/94/EY (*lintuinfluenssadirektiivi*) liitteessä III mainittuja ehtoja.

Toimenpiteet, kun matalapatogeeninen lintuinfluenssa on todettu

6 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös sekä sitä koskevat poikkeusluvut

Kun matalapatogeeninen lintuinfluenssa on todettu, on tehtävä viipymättä eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös toimenpiteistä taudin leviämisen estämiseksi, ellei sitä ole vielä tehty 4 §:n mukaisesti virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Päätökseen sisällytetään 4 §:ssä luetellut kiellot, velvoitteet ja rajoitukset.

Jos pitopaikassa pidetään sikoja, siat tulee määrätä tutkittaviksi kliinisesti. Tutkimuksen yhteydessä sikojen tuotanto- ja terveyskirjanpito on tarkastettava. Sioista tulee määrätä otettavaksi näytteitä, jotka on tutkittava laboratoriokokein lintuinfluenssatartunnan varalta.

Myös muita pitopaikan eläimiä voidaan tarvittaessa määrätä tutkittaviksi.

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävästä päätöksestä poikkeamiseen sovelletaan, mitä 5 §:ssä säädetään. Lupaa ei taudin toteamisen jälkeen kuitenkaan voida myöntää lintujen, niiden raatojen, siipikarjan lihan, munien, lannan tai käytetyn pehkun viemiseen pois pitopaikasta, ellei lintuja kuljeteta suoraan lopetettaviksi tavalla, josta ei aiheudu matalapatogeenisen lintuinfluenssan leviämisen vaaraa, tai ellei raatoja, lihaa, munia, lantaa tai pehkuja kuljeteta suoraan hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä olevat matalapatogeeniset lintuinfluenssavirukset tuhoutuvat.

7 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut leviää

Valvontaviranomaisen on eläintautilain 22 §:ssä tarkoitettujen matalapatogeenisten lintuinfluenssan alkuperää ja levinneisyyttä selvittävien tutkimusten yhteydessä tarkastettava kotieläinten tuotanto- ja terveyskirjanpito sekä kerättävä niiden päivittäistä kuolleisuutta, rehun- ja vedenkulutusta sekä lintujen munantuotantoa koskevat tiedot. Tartunnan pitopaikkaan tulo tai leviämispäivä pitopaikasta on arvioitava ja tiedot on kerättävä vähintään seitsemänneistä tartunnan siirtymistä edeltävästä päivästä lähtien. Tiedot on toimitettava aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Mikäli selvityksessä tulleet seikat ovat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut leviää, sovelletaan sitä, mitä 4 ja 5 §:ssä säädetään. Jos tauti todetaan teurastamossa, on sitä syytä epäillä ainakin siinä pitopaikassa, josta tartunnan saanut eläin on tullut.

8 §

Eläinten lopettaminen tai teurastaminen

Matalapatogeenisen lintuinfluenssan toteamisen jälkeen on eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävä kaikki pitopaikan siipikarja sekä sellaiset muut vankeudessa pidetyt linnut, joissa matalapatogeeninen lintuinfluenssa on todettu, lopetettaviksi viipymättä. Päätös voidaan tehdä jo ennen kuin diagnoosi on laboratoriotutkimuksin vahvistettu, jos eläintautilain 26 §:n 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, siipikarja voidaan lopettamisen sijasta määrätä teurastettavaksi nimetyssä teurastamossa, jos teurastukseen liittyvän taudin leviämiskin on todettu olevan linnuille suoritettujen tautitutkimusten perusteella häviävän pieni ottaen huomioon etenkin lintujen laboratoriokokeet ja lintuinfluenssadiirektiivin liit-

teessä V mainitut perusteet. Päätöksessä on asetettava teurastukselle lintuinfluenssadiruktiivin 39 artiklan 4 kohdassa säädetyt ehdot.

Jos sioissa 6 §:ssä tarkoitettujen tutkimusten perusteella vahvistetaan vakavan terveysuhan vaara, on siat määrättävä lopetettaviksi viipymättä.

Myös muita eläimiä kuin lintuja ja sikoja voidaan määrätä lopetettaviksi, jos Elintarviketurvallisuusvirasto arvioi niistä aiheutuvan vakavan terveysuhan vaaraa.

Lopetettaviksi määrätyistä eläimistä on otettava tarvittaessa näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

9 §

Muut eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävät taudin hävittämistoimenpiteet

Lopetettujen ja pitopaikassa itsestään kuolleiden eläinten raadot on eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävä hävitettäväksi välittömästi eläinten kuoleman jälkeen tavalla, josta ei aiheudu matalapatogeenisen lintuinfluenssan leviämisen vaaraa. Kaikki pitopaikassa olevat, lintuinfluenssaviruksen todennäköisesti saastuttamat tuotteet, sivutuotteet, aineet ja jätteet, kuten rehut, lanta ja käytetty pehku, on hävitettävä tai käsiteltävä siten, että niissä olevat lintuinfluenssavirukset tuhoutuvat.

Munien käsittely on määrättävä toteutettavaksi 5 §:n 2 momentin 2 kohdan vaatimuksia vastaavasti. Päätöksessä voidaan kuitenkin sallia, että ennen hävittämistoimenpiteiden toteuttamista tuotetut munat toimitetaan nimettyyn pakkaamoon sillä ehdolla, että munat pakataan kertakäyttöisiin pakkauksiin. Päätöksessä on tällöin asetettava myös muut tarvittavat ehdot munien siirrosta aiheutuvan taudin leviämisvaaran estämiseksi.

Rakennukset, joissa eläimiä on pidetty, niiden ympäristö, raatojen kuljettamiseen käytetyt ajoneuvot, eläinten hoidossa käytetyt työvälineet ja kaikki muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi sen jälkeen, kun kaikki lopetettaviksi määrätty pitopaikan eläimet on lopetettu ja raadot hävitetty tai kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, ne on määrättävä hävitettäväksi. Myös muut rakennukset sekä laitumet ja ulkotarhat on tarvittaessa määrättävä puhdistettavaksi ja desinfioitavaksi, jos on arvioitavissa, että myös ne ovat lintuinfluenssaviruksen saastuttamia.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloa hävitetystä omaisuudesta.

10 §

Pitopaikasta peräisin olevien tuotteiden jäljitys ja käsittely

Siitosmunat, jotka on kerätty pitopaikasta matalapatogeenisen lintuinfluenssan todennäköisen tartunta-ajankohdan ja tässä asetuksessa säädettyihin toimenpiteisiin ryhtymisen välisenä aikana sekä niistä kyseisenä aikavälinä jo kuoriutunut siipikarja on pyrittävä jäljittämään. Mikäli jäljitettyihin siitosmuniin ja niistä kuoriutuneeseen siipikarjaan kohdistuu virallinen eläintautiepäily, tulee ryhtyä eläintautilain 23 §:n mukaisiin toimiin tartunnan leviämisen estämiseksi.

11 §

Uusien eläinten ottaminen pitopaikkaan

Eläintautilain 26 §:n nojalla on määrättävä, että siipikarjan pitopaikkaan saa tuoda uusia lintuja aikaisintaan 21 vuorokauden kuluttua 8 ja 9 §:ssä säädettyjen taudin hävittämistoimenpiteiden loppuun saattamisesta. Pitopaikkaan tuodut linnut on määrättävä tarkastettaviksi ja tutkittavaksi laboratoriokokein matalapatogeenisen lintuinfluenssan varalta tuontia seuraavien 21 vuorokauden aikana ainakin kerran siten, että viimeinen tarkastus

tehdään mahdollisuuksien mukaan juuri ennen mainitun määräajan päättymistä. Tämän lisäksi pitopaikassa mainittuna määräaikaan itsestään kuolleet linnut on määrättävä tutkitaviksi matalapatogeenisen lintuinfluenssan varalta.

Edellä 1 momentissa säädettyt rajoitukset ja toimenpiteet voidaan kuitenkin jättää määräämättä silloin, kun pitopaikassa ei harjoiteta kaupallista siipikarjanpitoa.

12 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota kokonaan tai osittain, kun 21 vuorokautta on kulunut eläinten ja niistä saatavien tuotteiden ja muiden tavaroiden hävittämistoimenpiteiden sekä tähän liittyvien puhdistus- ja desinfektioimenpiteiden loppuun saattamisesta.

Sellaista pitopaikkaa koskeva päätös, johon on kohdistettu 11 §:ssä säädettyjä rajoituksia ja toimenpiteitä, on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä:

1) velvoitetaan pitämään kirjaa pitopaikan lintujen kasvua ja tuotantoa kuvaavista tunnusluvuista, lintujen sairastumispäivistä ja kuolinpäivistä sekä sairastuneiden ja kuolleiden lintujen lukumääristä;

2) kielletään siipikarjan ja muiden vankeudessa pidettävien lintujen vieminen pois pitopaikasta; sekä

3) velvoitetaan huolehtimaan henkilöiden varusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.

Osittain voimaan jätetty päätös voidaan kumota kokonaan sen jälkeen, kun 11 §:ssä tarkoitetut tutkimukset on tehty ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset eikä ole muuta perusteltua syytä epäillä matalapatogeenista lintuinfluenssaa esiintyvän pitopaikassa, tai kun pitopaikassa ei ole pidetty lintuja kuuteen kuukauteen.

Eläintautilain 23 §:n 3 momentin nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta kiellosta.

Sen lisäksi 1–4 momentissa säädetään, eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois.

4 luku

Erityisiä pitopaikkoja koskevat poikkeukset

13 §

Pitopaikka, joka muodostuu erillisistä tuotantoyksiköistä

Jos pitopaikka muodostuu kahdesta tai useammasta tuotantoyksiköstä, Elintarviketurvallisuusvirasto voi 8 §:ssä säädetystä poiketen päättää, että lintuja, jotka ovat sellaisissa tuotantoyksiköissä, joissa ei esiinny matalapatogeenista lintuinfluenssaa, ei määrätä lopetettaviksi tai teurastettaviksi. Tällöin tuotantoyksiköiden osalta ei myöskään muutoin sovelleta, mitä 8–11 §:ssä säädetään.

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että yksiköt ovat ennen taudin pitopaikkaan tuloa täyttäneet ja edelleen täyttävät seuraavat vaatimukset:

1) yksiköt ovat toiminnallisesti ja rakenteellisesti täysin erillään ja riittävän etäällä tartunnan saaneita eläimiä sisältävistä yksiköistä;

2) yksiköissä pidettävien lintujen hoidossa käytetään eri henkilökuntaa, välineitä ja laitteita kuin niissä tuotantoyksiköissä pidettävien lintujen hoidossa, joissa tartuntaa esiintyy; sekä

3) eläinsuojissa käyvät henkilöt käyttävät suojavaatteita ja -jalkineita, joita ei käytetä eläinsuojan ulkopuolella.

14 §

Matalapatogeeninen lintuinfluenssa sirkuksessa, eläintarhassa, villieläinpuistossa tai muussa erityiskohteessa

Elintarviketurvallisuusvirasto voi 8 §:ssä säädetystä poiketen päättää, ettei pitopaikan siipikarjaa, tartunnan saaneita muita vankeudessa pidettäviä lintuja tai osaa niistä määrätä lopetettaviksi tai teurastettaviksi taikka siitosmunia hävitettäväksi, jos eläinten eloon jättäminen ei aiheuta vaaraa matalapatogeenisen lintuinfluenssan leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ja jos pitopaikka on:

- 1) sirkus;
- 2) lemmikkieläinkauppa;
- 3) eläintarha;
- 4) villieläinpuisto;
- 5) koe-eläinlaitos;
- 6) pysyvä eläinnäyttely;
- 7) pitopaikka, jossa siipikarjaa tai muita vankeudessa pidettäviä lintuja pidetään tiedellistä tutkimusta tai uhanalaisten tai harvinaisten rotujen tai lajien säilyttämistä varten; tai

8) muu sellainen pitopaikka, josta tartunnan ei Elintarviketurvallisuusviraston arvion mukaan katsota voivan levitä pitopaikan ulkopuolelle.

Kun sovelletaan 1 momenttia, on kuitenkin soveltuvin osin noudatettava, mitä 8–11 §:ssä säädetään. Eläintautilain 26 §:n nojalla pitopaikan eloon jätetyt linnut ja niitä koskeva kirjanpito on määrättävä tarkastettaviksi ja linnut on tutkittava laboratoriokokein sen varmistamiseksi, että linnuissa ei enää esiinny matalapatogeenista lintuinfluenssaa. Pitopaikan ja luonnonvaraisten lintujen kontaktit on estettävä kohtuullisin toimin taudin leviämisen estämiseksi.

Poiketen siitä, mitä 6 §:n 3 momentissa säädetään, eläintautilain 23 §:n 3 momentin nojalla on mahdollista sallia lintujen vieminen pitopaikasta teurastettavaksi. Lisäksi on mahdollista sallia lintujen vieminen toiseen pitopaikkaan Suomen alueella, kun 1 momentissa tarkoitetut tarkastukset ja tutkimukset pitopaikassa on tehty ja ne osoittavat, ettei pitopaikkaan enää liity merkittävää tartunnan leviämisen riskiä. Lupa lintujen toimittamiseen toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon voidaan myöntää vain, jos on varmistettu, että kyseinen valtio suostuu vastaanottamaan linnut.

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu pitopaikkaa koskeva päätös voidaan eläintautilain 24 §:n mukaisesti kumota, kun pitopaikassa ei laboratoriotutkimusten perusteella enää esiinny matalapatogeenista lintuinfluenssaa.

Elintarviketurvallisuusviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

15 §

Matalapatogeeninen lintuinfluenssa hautomossa

Jos matalapatogeenista lintuinfluenssaa epäillään tai se todetaan hautomossa, voidaan riskinarvioinnin perusteella poiketa kaikista tai joistakin 4–12 §:ssä säädettyistä toimista taudin leviämisen estämiseksi ja hävittämiseksi.

16 §

Matalapatogeeninen lintuinfluenssa teurastamossa ja rajatarkastusasemalla

Jos teurastamossa tai rajatarkastusasemalla epäillään tai todetaan esiintyvän matalapatogeenista lintuinfluenssaa, on tehtävä eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös taudin leviämisen estämiseksi. Päätöksessä ei 4 ja 6 §:ssä säädetystä poiketen velvoiteta sellaisten tuotteiden ja sivutuotteiden luettelointiin eikä kielletä sellaisen lihan ja sellaisten munien viemistä pois rajatarkastusasemalta tai teurastamosta, joiden ei epäillä olevan lintuinfluenssaviruksen saastuttamia. Aluehallintoviraston on lisäksi viipymättä aloitettava eläintautilain 22 § mukainen selvitys eläintaudin alkuperästä ja levinneisyydestä.

Mikäli tauti todetaan rajatarkastusasemalla, on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä määrättävä kaikki rajatarkastusasemalla oleva siipikarja ja muut vankeudessa pidettävät linnut joko lopetettaviksi, teurastettaviksi ihmisravinnoksi tai eristettäväksi erityisistä syistä sellaiseen pitopaikkaan, jossa ei pidetä muuta siipikarjaa tai muita vankeudessa pidettäviä lintuja siihen asti kunnes linnuissa ei laboratoriotutkimusten perusteella katsota enää esiintyvän matalapatogeenista lintuinfluenssaa. Määräyksen ulkopuolelle voidaan kuitenkin jättää sellaiset muut vankeudessa pidettävät linnut, jotka eivät Elintarviketurvallisuusviraston arvion perusteella ole voineet saada tartuntaa.

Jos matalapatogeenisen lintuinfluenssan todetaan esiintyvän teurastamossa, on eläintautilain 26 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä määrättävä kaikki teurastamossa oleva siipikarja joko lopetettavaksi tai teurastettavaksi ihmisravinnoksi samassa teurastamossa.

Teurastamossa tai rajatarkastusasemalla lopetettujen lintujen ruhot ja teurastetuista linnuista saadut sivutuotteet on hävitettävä. Ruhojen, sivutuotteiden ja jätteiden hävittämisestä sekä teurastamon, rajatarkastusaseman, kuljetusajoneuvojen ja kuljetusvälineiden puhdistamisesta ja desinfioinnista määrätään eläintautilain 26 §:n nojalla annettavassa päätöksessä.

Teurastamoa ja rajatarkastusasemaa koskeva eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan 12 §:ssä säädetystä poiketen kumota, kun taudin hävittämistoimenpiteet ja tähän liittyvät puhdistus- ja desinfektioitoimet on saatettu loppuun.

5 luku

Rajoitusvyöhyke sekä sitä koskevat kiellot ja toimenpiteet

17 §

Rajoitusvyöhykkeen perustaminen, kun matalapatogeeninen lintuinfluenssa on todettu

Kun matalapatogeeninen lintuinfluenssa on todettu pitopaikassa, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke, jonka rajan tulee sijaita vähintään yhden kilometrin etäisyydellä taudin esiintymispaikasta. Rajoitusvyöhykkeen rajoja määritettäessä otetaan huomioon eläintautilain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettut seikat.

Rajoitusvyöhykettä ei kuitenkaan tarvitse perustaa, jos matalapatogeenista lintuinfluenssaa on todettu esiintyvän teurastamossa, rajatarkastusasemalla tai hautomossa taikka 14 §:n mukaisessa erityisessä pitopaikassa, eikä Elintarviketurvallisuusviraston arvion perusteella luopuminen vyöhykkeiden perustamisesta vaaranna taudin torjuntaa.

18 §

Rajoitusvyöhykkeen lakkauttaminen

Rajoitusvyöhyke voidaan lakkauttaa, kun:

1) vähintään 42 vuorokautta on kulunut siitä, kun tautia on viimeksi todettu vyöhykkeellä tai vähintään 21 vuorokautta on kulunut puhdistuksesta ja alkudesinfektiosta pitopaikassa, jossa taudin on todettu esiintyvän; ja

2) vyöhykkeellä matalapatogeenisen lintuinfluenssan varalta tehtyjen tutkimusten perusteella taudin leviämiskäynnin arvioidaan olevan häviävän pieni.

19 §

Rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen

Aluehallintoviraston on tehtävä luettelo kaikista rajoitusvyöhykkeellä olevista lintujen pitopaikoista. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kunnaneläinlääkäri on määrättävä käymään vyöhykkeen perustamisen jälkeen kaikissa niissä pitopaikoissa, joissa pidetään siipikarjaa. Käynnin yhteydessä on tarkastettava linnut ja niitä koskeva kirjanpito sekä otettava tarvittaessa näytteitä matalapatogeenisen lintuinfluenssan varalta.

Tarkastusten yhteydessä on varmistettava, että kaikkien lintujen pitopaikkojen osalta on noudatettu, mitä eläintunnistusjärjestelmästä annetussa laissa (238/2010) ja tunnistusasetuksessa säädetään lintujen pitopaikkojen tunnistamisesta ja ilmoittamisesta viranomaiselle.

Kunnaneläinlääkäriin on pidettävä luetteloa tekemistään tarkastuskäynneistä ja niiden tuloksista.

20 §

Rajoitusvyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Rajoitusvyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

1) lintujen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään linnut eläinsuojissa tai muutoin eristettyinä pitopaikassa;

2) lintujen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat huolehtimaan asianmukaisen desinfioinnin järjestämisestä pitopaikkojen sisään - ja uloskäynneissä;

3) lintujen pitopaikoissa käyvät henkilöt pukeutumaan vain kyseisessä pitopaikassa käytettäviin suojavaatteisiin ja vaihtamaan jalkineet eläinsuojien sisään - ja uloskäynnin yhteydessä; sekä

4) lintujen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään luetteloa pitopaikassa käyvistä henkilöistä, lukuun ottamatta sellaisia henkilöitä, jotka vierailevat teurastamossa tai rajatarkastusasemalla taikka sellaisessa pitopaikassa kuten eläintarhassa, jossa he eivät pääse suoraan kosketukseen lintujen tai niiden oleskelupaikkojen kanssa.

21 §

Rajoitusvyöhykkeellä noudatettavat kiellot

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on kiellettävä:

1) siipikarjan ja muiden vankeudessa pidettävien lintujen sekä niiden munien kuljettaminen rajoitusvyöhykkeellä, lukuun ottamatta maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia purkamatta tapahtuvaa kauttakuljetusta;

2) nisäkkäiden tuominen rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevaan lintujen pitopaikkaan ja vieminen sieltä pois lukuun ottamatta sellaisia yksinomaan ihmisten asuintiloissa pidettäviä eläimiä, jotka eivät pääse tekemisiin siipikarjan, muiden vankeudessa pidettävien lintujen, niiden häkkien, eläinsuojien tai ulkotarhojen kanssa;

3) lintujen lannan tai käytetyn pehkun siirtäminen pois rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta ja levittäminen rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevassa pitopaikassa;

4) lintujen raatojen ja muiden sivutuotteiden siirtäminen pois vyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikasta lukuun ottamatta kuljettamista suoraan hävitettäväksi tai käsiteltäviksi sivutuoteasetuksen mukaisesti sekä valvontaviranomaisen eläintautitutkimuksia varten ottamien näytteiden kuljettamista;

5) rajoitusvyöhykkeellä pidettävien riistanistutukseen tarkoitettujen lintujen laskeminen päästäminen luontoon;

6) siipikarjan tai muiden vankeudessa pidettävien lintujen esittely näyttelyissä, markkinoilla, esityksissä tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa.

6 luku

Poikkeaminen kielloista

22 §

Rajoitusvyöhykkeen sisäiset ja vyöhykkeen ulkopuolelta lähtevät lintujen ja munien kuljetukset

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta lintujen ja munien kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeelle tai rajoitusvyöhykkeen sisällä.

23 §

Siipikarjan kuljettaminen rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa:

1) 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta siipikarjan kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta teurastettavaksi luvassa nimettävään teurastamoon;

2) 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta siipikarjan kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta toiseen Suomessa sijaitsevaan pitopaikkaan edellyttäen, että määränpääpitopaikassa ei ole muuta siipikarjaa.

Luvassa on asetettava 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun siirron ehdoksi, ettei siipikarjaa siirretä rajoitusvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta määränpääpitopaikasta ennen kuin 21 vuorokautta on kulunut sen saapumisesta.

24 §

Untuvikkojen kuljettaminen rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle

Poiketen siitä, mitä 23 §:ssä säädetään, eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta untuvikkojen kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevaan pitopaikkaan edellyttäen, että untuvikot ovat kuoriutuneet sellaisista siitosmunista, jotka on tuotu hautomoon rajoitusvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta pitopaikasta, ja siitosmunia sekä untuvikkoja on hautomossa pidetty koko ajan riittävällä ja luotettavalla tavalla erillään vyöhykkeeltä peräisin olevista siitosmunista ja untuvikoista.

Lupa voidaan myöntää myös rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta saaduista siitosmunista kuoriutuneiden untuvikkojen kuljettamiseksi toiseen Suomessa sijaitsevaan pitopaikkaan. Luvan ehdoksi on asetettava, että kuljetuksen aikana sekä määränpääpitopaikassa toteutetaan riittäviä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä matalapatogeeniselta lintuinfluenssalta suojautumiseksi ja ettei untuvikkoja ja muuta siipikarjaa siirretä vyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta määränpääpitopaikasta ennen kuin 21 vuorokautta on kulunut untuvikkojen saapumisesta.

25 §

Siitosmunien kuljettaminen rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta siitosmunien kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevaan luvassa nimettyyn hautomoon. Luvan ehdoksi on asetettava, että:

- 1) siitosmunat kuljetetaan kertakäyttöisissä tai huolellisesti desinfioiduissa kennoissa ja telineissä ja siitosmunat desinfioidaan ennen kuljetusta; ja
- 2) siitosmunalähetyksistä pidetään luetteloa lähtö- ja määränpääpitopaikoissa siten, että munat voidaan tarvittaessa jäljittää.

26 §

Kulutukseen tarkoitettujen munien kuljettaminen rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta kulutukseen tarkoitettujen munien kuljettamiseksi rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle:

- 1) luvassa nimettyyn munapakkaamoon;
 - 2) elintarvikelain mukaisesti hyväksyttyyn munatuotteita valmistavaan tai käsittelevään laitokseen, jos luvassa munat määrätään käsiteltäviksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II olevan XI luvun mukaisesti; tai
 - 3) hävitettäväksi tai käsiteltäväksi sivutuoteasetuksen mukaisesti.
- Luvassa on edellytettävä, että munapakkaamoon kuljetettavat munat pakataan kertakäyttöisiin pakkauksiin ja kuljetuksessa toteutetaan riittäviä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä matalapatogeenisen lintuinfluenssaviruksen aiheuttamalta tartunnalta suojautumiseksi.

27 §

Nisäkkäiden tuominen lintujen pitopaikkaan ja vieminen sieltä pois

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta kiellosta nisäkkäiden tuomiseksi rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevaan lintujen pitopaikkaan ja viemiseksi sieltä pois.

28 §

Lannan ja käytetyn pehkun kuljettaminen

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 21 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta lannan ja pehkun siirtämisestä koskevasta kiellosta.

29 §

Kuljetusvälineiden desinfiointi

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä on määrättävä, että kuljetusvälineet, joita on käytetty tämän luvun mukaisesti tai poikkeusluvalla sallittuihin siipikarjan, muiden vankeudessa pidettävien lintujen, niiden munien ja raatojen, siipikarjanrehun, lannan ja käytetyn pehkun kuljetuksiin rajoitusvyöhykkeellä ja jotka voivat olla lintuinfluenssaviruksen saastuttamia, on ennen uutta kuljetusta ja mahdollisimman pian lastin purkamisen jälkeen pestävä ja desinfioitava.

83/2018

7 luku

Erinäiset säännökset

30 §

Valmiussuunnitelmat

Matalapatogeenisen lintuinfluenssan varalta laadittava kansallinen valmiussuunnitelma tulee laatia lintuinfluenssadirektiivin 62 artiklan ja liitteen X mukaisesti.

Alueellisella valmiussuunnitelmalla varataan käyttöön tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi nopeasti ja tehokkaasti.

31 §

Diagnostiset menettelyt ja näytteenottomenetelmät

Valvontaviranomaisen on suorittaessaan tässä asetuksessa säädettyjä tutkimuksia ja tarkastuksia noudatettava, mitä neuvoston direktiivissä 2005/94/EY säädetyn lintuinfluenssaa koskevan taudinmäärityskäsikirjan hyväksymisestä annetussa komission päätöksessä 2006/437/EY säädetään diagnostisista menettelyistä ja näytteenottomenetelmistä.

32 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 29 päivänä tammikuuta 2018.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Eläinlääkintöylitarkastaja Nina Aalto